

Música en la Societat Contemporània**2014/2015**

Codi: 103564

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502758 Humanitats	OT	3	0
2502758 Humanitats	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: César Calmell Pigullem

Correu electrònic: Cesar.Calmell@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No és necessari haver cursat estudis tècnics i pràctics musicals a l'hora de cursar aquesta assignatura, tot i que seria recomanable la possessió de coneixements musicals bàsics en relació al llenguatge musical així com a la història política, social i cultural europea des de la Revolució Francesa. Així mateix, cal disposar de raonament crític i d'habilitat per relacionar els esdeveniments artístics i històrics tant en l'exposició oral com en l'escrita

Objectius

La finalitat d'aquesta assignatura és dotar els estudiants de les eines conceptuals, metodològiques i procedimentals adients per entendre la gènesi i les línies principals d'evolució de la música europea en la seva contextualització en la societat i la cultura dels segles XVIII, XIX i XX. Entendre la complexitat d'algunes connexions entre determinades obres musicals i d'altres pertanyents a diferents àmbits de l'art, la literatura i el pensament, per tal que l'estudiant sigui capaç, en finalitzar l'assignatura, d'establir pel seu compte altres relacions sempre ben fonamentades, i sigui capaç d'exposar-les tant oralment com per escrit.

Competències

Humanitats

- Analitzar críticament la cultura de l'actualitat i les circumstàncies històriques en què s'inscriu.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar la influència que els mitjans de comunicació exerceixen en la transmissió i la difusió de les obres musicals
2. Aplicar les innovacions conceptuals de les ciències humanes a la gestió musical.
3. Avaluar el consum musical en la societat contemporània.
4. Comprendre la complexitat dels processos de recepció de la música i utilitzar aquests coneixements en l'anàlisi dels debats musicals contemporanis
5. Conèixer i analitzar diferents usos possibles de la música tant dins de les nostres grans ciutats com en altres societats allunyades del model occidental pel que fa als costums, la llengua i les tradicions.
6. Examinar les relacions entre creació musical contemporània, dins de la tradició històrica, i altres manifestacions musicals vigents en el període d'estudi.
7. Integrar el paper de la música en les programacions i el màrqueting de l'activitat musical.
8. Localitzar i avaluar el paper de la música en els diferents sectors de les societats contemporànies.

Continguts

Bloc 1 : La música a finals del segle XVIII

Tema 1: La L'impacte del pensament il·lustrat i de la Revolució Francesa en l'establiment d'una consciència de contemporaneïtat en la música.

Tema 2: Del músic artesà al compositor artista. La confluència de l'estil galant i de l'estil expressiu en la fonamentació de la música "clàssica"

Tema 3: La humanització de l'òpera des dels esquematismes de l'òpera seria setcentista

Tema 4: El bell i el sublim. Classicisme versus romanticisme. La influència de la filosofia i de la literatura en el naixement de la música romàntica

Bloque II:

Tema 5: el "Jo" i la naturalesa en la música romàntica. La intimitat del "lied" i el virtuosisme de la música instrumental

Tema 6: El "nosaltres" i la història en la música romàntica. La veu de la "nació" en la música. El cant coral i l'òpera.

Tema 7: L'evolució de Wagner i Verdi des del romanticisme al realisme en la música en la segona meitat del segle XIX

Tema 8: Els "altres" en la música. Exotisme i centre. De la "nació" al "nacionalisme". Nacionalismes musicals perifèrics.

Bloque III:

Tema 9: El París i la Viena "fin-de-siècle". Correspondències urbanes entre les arts, la música i la cultura. Art-nouveau i simbolisme en el simfonisme i la música teatral del tombant de segle

Tema 10: La música en la gènesi de l'art expressionista germànic. L'activitat de "expressió" en oposició a l'immobilisme de l'"impressió". L'atonalisme d'Arnold Schönberg

Tema 11: La música en la seva relació amb les primeres avantguardes artístiques: futurisme, dadaisme, cubisme. L'impacte dels ballets russos i Stravinsky en la música occidental

Tema 12: La música i l'art d'entreguerres. La crida a l'ordre: dodecatonisme i Bauhaus; la influència d'Erik Satie i de Jean Cocteau en el neotonalisme musical; Bela Bartok i la influència del folklore en la creació musical.

L'assignatura té un perfil que combina el caràcter teòric i pràctic. Així, s'alternaran sessions expositives de formació general teòrica amb d'altres de participació activa de l'alumnat en el comentari de textos, imatges i audicions, així com en el debat que aquells comentaris puguin haver suscitat durant les classes.

La metodologia queda resumida

1/ classes magistrals: exposició i síntesi de cadascun dels 12 temes, sempre acompanyats d'il·lustracions sonores, visuals

2/ sessions pràctiques estructurades en l'anàlisi d'alguns textos, d'imatges d'obres d'art, i d'audicions de peces musicals

3/ seguiment de les 10 audicions que els alumnes hauran de fer al llarg del curs

4/ tutories: se supervisarà el treball autònom de l'alumnat i es resoldran els dubtes eventual

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
classes teòrico-pràctiques	48	1,92	4, 6
visita al museu de la música	5	0,2	4, 6
Tipus: Supervisades			
tutories personals i de grup en les modalitats presencial o virtual	20	0,8	
Tipus: Autònomes			
elaboració d'un treball on es relaciona una obra musical amb una altra pertanyent a una disciplina artística diferent, o a un moviment estètic o a un corrent cultural	20	0,8	5, 6, 8
escolta i comentari crític de 10 audicions musicals	20	0,8	2, 4, 6
preparació i estudi dels temes de la programació	33	1,32	

Avaluació

1/ Avaluació final de caràcter teòrico-pràctica (50%)

2/ Preparació d'una memòria de les activitats (comentari de les 10 audicions, visita a exposicions, concerts, etc.) realitzades (20 %)

3/ Treball (20%). En el treball s'ha de proposar i saber justificar la relació entre una obra musical i una pertanyent a una altra disciplina artística, moviment estètic o corrent cultural

4/ Assistència i participació a les classes (10%)

5/ Es considera "No presentat" aquells alumnes que no s'hagin presentat a l'avaluació o no hagin lliurat els treballs de l'assignatura. Es preveu una reavaluació només per aquells alumnes que no hagin superat alguna de les proves de coneixement durant el curs

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
assistència i participació a les classes presencials del professor a l'aula	10%	0	0	1, 3, 4
avaluació final de caràcter teòrico-pràctic	50 %	2	0,08	4, 6, 8
lliurament d'un portafoli amb 10 comentaris crítics corresponents a les 10 audicions musicals proposades durant el curs	20%	1	0,04	3, 6, 7, 8
treball de relació d'una obra musical amb alguna altra pertanyent a una altra disciplina artística o cultural	20%	1	0,04	3, 4, 5, 6

Bibliografia

Benedetto, Renato di. Historia de la Música, 8. El siglo XIX. Primera parte. Turner Música. Madrid, 1987

Burrow, John W. La crisis de la razón. El pensamiento europeo 1848-1914. Crítica. Barcelona, 2000

Calmell, Cèsar. La música europea en el context cultural de la primera meitat del segle XIX. UAB, 2006

Casals, Josep. Afinidades vienesas. Sujeto, lenguaje, arte. Anagrama. Barcelona, 2003

Casini, Claudio. Historia de la Música, 9. El siglo XIX. Segunda parte. Turner Música. Madrid, 1987

Cranston, Maurice. El romanticismo. Grijalbo Mondadori. Barcelona, 1997

De Paz, Alfredo La revolución romántica. Poéticas, estéticas, ideologías. Alianza Editorial. Madrid, 2003

Einstein, Alfred. La música en la época romántica. Alianza Editorial. Madrid 1986

Janik, Allan/Toulmin, Stephen. La Viena de Wittgenstein. Madrid, 1998

Morgan, Robert P. La música del siglo XX. Akal. Madrid, 1994

Plantinga, León. La música romántica. Akal. Madrid, 2002

Salvetti, Guido. Historia de la Música, 10. El siglo XX. Primera parte. Turner Música. Madrid, 1987

Schorske, Carl E. Viena Fin-de-Siècle. Política y Cultura. Gustavo Gili. Barcelona, 1981

Trías, Eugenio. El canto de las sirenas. Galaxia Gutenberg. Madrid, 2007

Trías, Eugenio. La imaginación sonora. Galaxia Gutenberg. Madrid, 2010

Watson, Peter. Historia intelectual del siglo XX. Crítica. Barcelona, 2002